

Per e-mail verstuurd

Ministerie van Financiën
t.a.v. drs. J.H. Smits
Korte Voorhout 7
2511CW DEN HAAG

Datum 6 september 2023
Ons kenmerk IsWg-23085763
Pagina 1 van 4
Betreft Uitvoeringstoets Wijzigingsbesluit
financiële markten 2023

Geachte heer Smits,

In naam van de minister van Financiën verzocht u de Autoriteit Financiële Markten (AFM) op 17 juli jl. om een uitvoeringstoets voor het voorstel tot wijziging inzake het Wijzigingsbesluit financiële markten 2023 (voorheen 2021). Dit verzamelbesluit maakt onderdeel uit van een wijzigingscyclus van wet- en regelgeving op het terrein van de financiële markten.

In deze brief treft u de resultaten van de uitvoeringstoets voor de volgende onderdelen uit het voorstel:

- 1) Er worden specifieke eisen voor volledig geautomatiseerd advies geïntroduceerd;
- 2) De frequentie van de verplichte accountantsverklaring op het kostprijsmodel wordt verlaagd onder gelijktijdige introductie van alternatieve waarborgen;
- 3) De huidige 'passieve' provisietransparantie verplichting bij schadeverzekeringen wordt gedeeltelijk omgezet naar een 'actieve' verplichting; en
- 4) De krachtens de Wet financiële markten BES gestelde diploma-eis voor bestuurders van assurantiebemiddelaars komt te vervallen.

Uit de toets volgt dat de nieuwe bevoegdheden en verplichtingen van de AFM uitvoerbaar zijn, mits er aan het voorstel dat voorziet in de verplichting tot een actieve provisietransparantie wordt toegevoegd dat bemiddelaars consumenten informeren indien het daadwerkelijke provisiebedrag significant afwijkt van de eerdere indicatie. Voor het uitvoeren van het toezicht naar actieve provisietransparantie zullen bovendien beperkte nieuwe kosten gemaakt moeten worden door de AFM, deze zullen worden meegenomen in het nieuwe kostenkader van de AFM. Voor de andere onderdelen uit het wijzigingsbesluit voorziet de AFM (vooralsnog) geen benodigde wijzigingen in de toezichtkosten.

Geautomatiseerd advies

Met dit voorstel worden specifieke eisen voor volledig geautomatiseerd advies geïntroduceerd om te waarborgen dat deze adviezen aan dezelfde kwaliteitseisen voldoen als advies gegeven door een natuurlijk persoon. Het betreft geen ingrijpende wijziging en zorgt voor een wettelijke basis waardoor de eisen voor financiële dienstverleners die geautomatiseerd advies geven overeenkomen met wat we onder de zorgplicht classificeren. De controle van de vakbekwaamheidseisen is reeds onderdeel van het toezicht van de AFM.

Datum 6 september 2023
Ons kenmerk IsWg-23085763
Pagina 2 van 4

Voor het toezicht voorziet de AFM vooralsnog geen knelpunten in de uitvoerbaarheid, hoeft de AFM geen nieuwe technische kennis op te bouwen en is geen extra capaciteit nodig. Bij de controle van de vakbekwaamheid bij geautomatiseerd advies kan worden aangesloten bij de huidige processen met betrekking tot de controle van de vakbekwaamheidseisen. Dat geldt ook voor de governancevragen. Het toezicht op de gegeven roboadviezen kan onderdeel worden van bredere onderzoeken naar adviesdossiers (onder meer op basis van de adviesregels uit 4:23 Wet financieel toezicht). Het voorstel biedt concrete aanknopingspunten om in te kunnen grijpen wanneer er sprake is van technische fouten, zoals in het algoritme.

Wel moet worden opgemerkt dat de automatisering van adviezen over financiële producten naar de toekomst toe nog behoorlijk kan toenemen. Op het moment van schrijven zijn pas de eerste modules in ontwikkeling. Dit betekent dat er in de toekomst meer capaciteit benodigd zou kunnen zijn voor het toezicht.

Controle kostprijsmodel

Dit onderdeel voorziet in het verlagen van de frequentie van de verplichte accountantsverklaring op het kostprijsmodel onder gelijktijdige introductie van alternatieve waarborgen. Het betreft geen ingrijpende wetwijziging en het leidt tot een vermindering van de intensiteit van het toezicht op verzekeraars. De AFM houdt signaalgestuurd toezicht op de controle van het kostprijsmodel. De AFM voert gesprekken met aanbieders op het moment dat er vragen van hun zijde zijn of wanneer ze in overleg met de AFM willen.

Om die reden voorziet de AFM geen knelpunten in de uitvoerbaarheid van de wetwijziging. De wetwijziging is bovendien helder geformuleerd, dus het is duidelijk voor de AFM wat haar toezichtstaken zullen zijn. Voor de uitvoering wordt geen wijziging in toezichtkosten verwacht.

De AFM verwacht door de wetwijziging een vermindering van de regeldruk voor de sector en om die reden een verlaging in de kosten voor de sector. De AFM verwacht bovendien dat verzekeraars zich zullen houden aan de nieuwe eisen om bij materiele wijzigingen alsnog een accountsverklaring op het kostprijsmodel te verkrijgen. Om die reden rekent de AFM niet op negatieve externe effecten.

Actieve provisietransparantie schadeverzekeraars

Dit onderdeel introduceert de verplichting voor bemiddelaars in schadeverzekeringen om vóór het afsluiten van een verzekeringsovereenkomst de consument over de hoogte van de te ontvangen provisies te informeren. In 2020 heeft de AFM gereageerd op de consultatiereactie op een eerdere versie van het voorstel.¹ De AFM zal risicogestuurd toezicht houden op de transparantievereisten die voortkomen uit de gewijzigde bepaling, i.c. of een adviseur of bemiddelaar de consument vóór het afsluiten van een polis actief over de transparantiebedragen informeert.

Met de nu geldende passieve provisietransparantie moeten consumenten zelf naar de hoogte van de provisies vragen, wat in de praktijk weinig gebeurt. Met de actieve provisietransparantie wordt het gesprek

¹ Zie [Consultatiereactie AFM inzake Wijzigingsbesluit financiële markten 2021 | Overheid.nl](#)

Datum	6 september 2023
Ons kenmerk	IsWg-23085763
Pagina	3 van 4

over de (doorlopende) dienstverlening die tegenover de provisie staat bevorderd, zodat consumenten kunnen beoordelen hoe de aangeboden dienstverlening zich verhoudt tot de kosten. Verder verwacht de AFM dat de verplichting voor communicatie in nominale bedragen het voor consumenten duidelijker en begrijpelijker maakt dan wanneer wordt gecommuniceerd in percentages.

Kijkend naar de uitvoerbaarheid, bevat het huidige voorstel volgens de AFM een viertal aandachtspunten. Zo merkt de AFM ten eerste op dat in de gewijzigde bepaling niet is opgenomen dat een bemiddelaar of adviseur een klant informeert als het daadwerkelijke provisiebedrag significant afwijkt van het eerder gecommuniceerde bedrag. In de Nota van Toelichting is dit wel opgenomen (onderaan pagina 22). Volgens de AFM is deze verplichting noodzakelijk om de beleidsdoelstellingen van de gewijzigde bepaling te behalen. Zonder verplichting heeft de actieve provisietransparantie het karakter van een inspanningsverplichting van de bemiddelaar en heeft de bemiddelaar geen prikkel om de klant te informeren indien het daadwerkelijke provisiebedrag (significant) hoger uitvalt dan de eerdere indicatie op basis van fijnmazige gemiddelden. Een verplichting stimuleert de adviseur of bemiddelaar om het daadwerkelijke provisiebedrag in de precontractuele informatievoorziening zo nauwkeurig mogelijk te benaderen.

Daarnaast merkt de AFM op dat er in de Nota van Toelichting is gekozen voor een “zo nauwkeuring mogelijke indicatie” op basis van een fijnmazig gemiddelde. De indicatie is nauwkeurig wanneer de uiteindelijk te ontvangen provisie binnen een “kleine bandbreedte” vallen. De AFM voorziet dat de invulling van deze begrippen voor interpretatie vatbaar is en dat dit de uitvoering en handhaving van deze gewijzigde bepaling in de praktijk kan bemoeilijken. De AFM zal op basis van de gewijzigde bepaling risicogestuurd toezicht houden. Indien daar aanleiding toe is, zal de AFM de minister verzoeken nadere regels te stellen inzake de wijze waarop de nauwkeurige indicatie berekend moet worden (volgens de bevoegdheid zoals beschreven in artikel 86d, derde lid, van het ontwerpbesluit).

Ook merkt de AFM op dat de gewijzigde bepaling niet voorschrijft hoe de bemiddelaar of adviseur de klant over de provisie moet informeren. Voor toezicht en mogelijke handhaving is het volgens de AFM belangrijk dat deze informatie in ieder geval schriftelijk aan de klant wordt gegeven.

Tot slot benadrukt de AFM dat nu al moet worden voorzien in de beschikbaarheid van gegevens op basis waarvan over drie jaar een evaluatie kan worden uitgevoerd. In het voorstel staat dat de actieve provisietransparantie drie jaar na de inwerkingtreding zal worden geëvalueerd om te bezien of de doelen zijn gehaald en of deze naar de zakelijke markt moet worden uitgebreid. Idealiter kan bij de evaluatie worden vastgesteld hoe de aan consumenten kenbaar gemaakte provisiebedragen zich verhouden tot de uiteindelijk daadwerkelijk betaalde bedragen. Zo kan worden beoordeeld of benaderingen op basis van fijnmazige gemiddelden leiden tot juiste indicaties over de hoogte van de provisie. Ook kan idealiter worden vastgesteld in hoeverre consumenten duidelijkheid ervaren over de (doorlopende) dienstverlening die tegenover de provisie staat.

Wat betreft de toezichtkosten stelt de AFM vast dat er beperkte nieuwe kosten zijn verbonden aan de uitvoering van dit voorstel. De AFM zal een onderzoek moeten uitvoeren naar de toepassing van deze nieuwe bepalingen. De resultaten van dit onderzoek zullen relevant zijn voor de evaluatie die volgt uit de

Datum 6 september 2023
Ons kenmerk IsWg-23085763
Pagina 4 van 4

bepaling die in het voorstel is opgenomen. De AFM verwacht over een periode van drie jaar additionele capaciteit te moeten besteden. Dit heeft een beperkte invloed op de begroting en wordt meegenomen bij het bepalen van het nieuwe kostenkader van de AFM.

Vervallen diploma-eis bestuurders assuratiebemiddelaars Caribisch Nederland

Met dit voorstel vervalt de bepaling uit het Besluit financiële markten BES die voorschrijft dat dagelijks beleidsbepalers en leden van toezichthoudende organen van bemiddelaars in verzekeringen hun geschiktheid aantonen door middel van een vakdiploma aangewezen bij ministeriële regeling. Reden is dat het niet passend is om 'geschiktheid' louter vast te stellen op basis van een behaald diploma; dit sluit niet aan op de functie-eisen. Met deze wijziging wordt de 'Beleidsregel AFM en DNB toepassing en uitvoering Wfm BES en Wwft BES 2012' gehanteerd voor de invulling van de geschiktheid.²

Met deze wijziging sluit de regelgeving beter aan op de geschiktheidseis die reeds geldt voor dagelijkse beleidsbepalers van bemiddelaars en aanbieders van krediet, waarmee het level playing field wordt bevorderd. De AFM verwacht ook geen gevolgen voor de vatbaarheid van de aanpassing voor bezwaar/beroep of andere neven- of onbedoelde effecten. De AFM voorziet geen knelpunten bij de uitvoering van deze wijziging en verwacht geen benodigde additionele kosten of capaciteit

Tot slot

Indien u vragen heeft naar aanleiding van de uitvoeringstoets verzoeken wij u contact op te nemen via bovenvermeld telefoonnummer.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

mr. drs. J.A. De Groot
Hoofd
Strategie, Beleid en Internationale Zaken

drs. J.E. Berndsen RBA
Hoofd
Verzekeren en Pensioenen

² Zie [Beleidsregel AFM en DNB toepassing en uitvoering Wfm BES en Wwft BES 2012 | Overheid.nl](#)